

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr Rafała Olijarczyka
pt. „Badania trwałości mieszanin do żywienia pozajelitowego”

Przedstawiona do recenzji praca została wykonana w Katedrze i Zakładzie Chemii Farmaceutycznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Promotorem pracy jest prof. zw. dr hab. Anna Jelińska, a promotorem pomocniczym dr Maciej Stawny.

Decyzję o żywieniu pozajelitowym podejmuje lekarz, gdy żywienie przez przewód pokarmowy jest całkowicie niemożliwe lub niewystające. Dlatego też, metoda odżywiania pozajelitowego jest tak samo ważna jak farmakoterapia. Prawidłowe odżywianie pozwala zatem nie tylko dostarczyć podstawowe składniki odżywcze, ale również zdecydowanie wpływa na przebieg farmakoterapii, jak i na jej pozytywne zakończenie. W przypadku wielu czynników uniemożliwiających choremu przyjmowanie pokarmu np. poprzez rozległe lub całkowite resekcje przewodu pokarmowego, choroby związane z upośledzeniem wchłaniania czy to w przypadku zaburzeń związanych ze stanem psychicznym pacjentów, jedynym ratunkiem jest właśnie podanie poszczególnych składników pokarmu na drodze pomijającej przewód pokarmowy. Ponieważ zaburzenia te dotyczą nie tylko osób w wieku podeszłym, żywienie parenteralne obejmuje właściwie osoby w każdym wieku - od noworodka po osoby będące w stanie terminalnym. Mimo tego, że próby żywienia parenteralnego były podejmowane już ok. 350 lat temu, to ze względów między innymi technicznych dopiero w ostatnim stuleciu nastąpił gwałtowny rozwój tej metody terapii i podtrzymywania życia. Początkowo przygotowanie mieszanin podawanych chorym dotyczyło aptek szpitalnych i umiejętności sporządzania wlewów przez farmaceutów bezpośrednio przed podaniem pacjentowi. W miarę rozwoju farmacji szpitalnej oraz technologii przygotowywania produktów leczniczych przeniesiono częściowo sporządzanie preparatów do żywienia parenteralnego do firm farmaceutycznych. W ten sposób możliwe jest przygotowywanie trwałych mieszanin, które można stosować nie tylko w szpitalach, ale również w domach u ludzi, którzy nie wymagają dalszej hospitalizacji. Obecnie nie można sobie zatem wyobrazić kompletnego leczenia i ratowania ludzkiego życia bez wspomaganie się odżywianiem pozajelitowym.

Oceniana praca doktorska ma układ typowy dla tego rodzaju prac i jest przedstawiona na 146 stronach, zawiera 28 rycin oraz 51 tabel. Piśmiennictwo zawiera 127 trafnie dobrane pozycje z zakresu żywienia parenteralnego. W znacznej części są to aktualne publikacje z ostatnich dziesięciu lat, znajdują się tam również odnośniki do stron internetowych oraz pozycje książkowe.

